

IEVADS

Man ir liels prieks, ka šī grāmata nonākusi arī līdz plašajam Latvijas adītāju pulkam.

Šī grāmata, kas sākotnēji tika sarakstīta un izdota angļu valodā, tika iecerēta, lai ar mūsu brīnišķo cimdu rakstiem un adīšanas tradīcijām iepazīstinātu pēc iespējas plašāku adītāju loku. Grāmatā vēlējos parādīt ne tikai latviešu cimdu skaistumu un daudzveidību, bet arī to aktualitāti un pielietojumu mūsdienās.

Dūraiņiem Latvijas kultūrā un vēsturē ir neatsverama loma. Vairākus gadsimtus tie bija visizplatītākā dāvana, un bieži tiem tika piešķirta arī maģiska nozīme, ko noteica adījumu izmantotie simboli.

Dūraiņus bieži dāvināja kāzās, un tradicionāli no katras līgavas gaidīja bagātu pūru, un lielākoties pūra lādēs bija vairāki simti rokām adītu dūraiņu pāru. Dūraiņus dāvināja jaunā pāra ģimenei un kāzu rīkotājiem. Dūraiņus valkāja, ar tiem lepojās un greznojās. Šīs, tikai mūsu tautai raksturīgās tradīcijas, ir ļoti unikālas. Tās ir tikušas un joprojām tiek nodotas no paaudzes paaudzē caur neskaitāmu adītāju rokām, un mērāmas izadīto valdziņu miljonos.

Mūsdienās latviešu dūraiņi ar īpatnējo formu un krāsu un rakstu daudzveidību joprojām ir ziemas apģērba raksturīga sastāvdaļa, un tie ir uzskatāmi par vērtīgu tautas mākslas sastāvdaļu.

Šī grāmata ir praktisks palīgs cimdu adīšanā gan iesācējām, kas šeit atradīs detalizētu adīšanas pamācību, gan pieredzējušām adītājām, kam noderēs daudzveidīgie cimdu raksti.

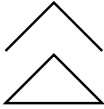

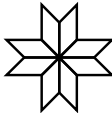
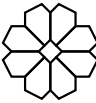

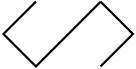
Izvēlieties sev tīkamāko no 50 veidiem un izbaudiet gadsimtos pieslīpēto adīšanas procesu.

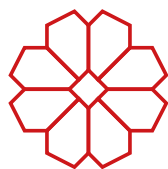
Lai jums izdodas!

SIMBOLU SKAIDROJUMS

Šeit daži no biežāk izmantotajiem simboliem latviešu cimdu rakstos kopā ar nozīmes skaidrojumu.

<p>DIEVA ZĪME</p> <p>Seno latviešu mitoloģijā Dievs nav tikai dievu tēvs, bet arī visu esence. Šis simbols attēlo debesis kā zemes jumtu.</p>	
<p>MĀRAS ZĪME</p> <p>Zemes un ūdens un visu tur mītošo radību dievība. Māra ir sieviešu aizgādne, īpaši mātes un bērnu. Tā ir Zemes dieviete.</p>	
<p>LAIMAS ZĪME</p> <p>Laimes dievība. Laima nosaka cilvēka likteni. Vārds "Laima" atvasināts no vārda "laime", arī ar nozīmi veiksmē. Zīme ir domāta, lai nestu laimi.</p>	
<p>ZVAIGZNES ZĪME</p> <p>Zvaigzne sargā no ļaunuma. Vienkāršākā zvaigznes forma ir krusts no taisnā leņķī krustotām līnijām, kas simbolizē uguni un gaismu. Krustam latviešu folklorā ir seši vai astoņi stari, un tas ir vienīgais vēl joprojām saglabājies simbols ziemas ieražās un svinībās.</p>	
<p>AUSEKĻA (RĪTA ZVAIGZNES) ZĪME</p> <p>Jaunas dienas vēstnesis. Auseklis ir domāts, lai pasargātu ļaudis no ļaunuma spēkiem, kas darbojas naktī.</p>	
<p>SAULES ZĪME</p> <p>Saule ir galvenā debesu dievu zīme. Tā ir auglības dievība un nelaimīgo aizstāve. Saules zīme ir visbiežāk lietotais elements latviešu dizainā.</p>	
<p>MĀRAS KRUSTS (KRUSTU KRUSTS)</p> <p>Saistīts ar uguni, mājām un ražību (auglību). Tas aizsargā, svētī un nes laimi.</p>	
<p>ZALKTIS (ČŪSKA)</p> <p>Zalktis ir aizbildnis veselībai un labklājībai un tādēļ par to gādā un rūpējas. Zalkti uzskatīja par svētu dzīvnieku, kuram ir piekļuve pasaules zināšanām. Tas simbolizē gudrību, senās mākslas un svētās zināšanas.</p>	

KĀ STRĀDĀT AR ŠO GRĀMATU

PIRMS SĀKAT

Sekojet tālāk norādītajiem punktiem, pirms sākat adīt savus dūraiņus.

1. Izlasiet nodaļu Piederumi un materiāli, kur norādīts, kāda dzija ir nepieciešama un ieteicamais adatu izmērs.
2. Nosakiet jūsu adījuma blīvumu, sekojot instrukcijai tālāk, un atzīmējiet, kāds adatu izmērs jums nepieciešams, lai iegūtu vajadzīgo blīvumu.
3. Izvēlieties rakstu saviem cimdkiem un izlemiet, vai jūs adīsiet dūraiņus, bezpirkstu cimdus vai pulsa sildītājus.
4. Izvēlieties dziju un krāsas un pārlicinieties, ka sekojat norādījumiem tālāk, lai aprēķinātu, cik daudz no katras krāsas dzijas ir nepieciešams.
5. Uzmetiet nepieciešamo valdziņu skaitu, kāds ir norādīts jūsu izvēlētajam rakstam, un adiet ieteikto valnīti, sekojot instrukcijai Dūraiņu adīšanas pamati (skatiet Tehnikas).
6. Turpiniet adīt dūraiņus, sekojot Dūraiņu adīšanas pamati un tehniskajam zīmējumam.
7. Pārlicinieties, vai izmantojat pareizu valdziņu skaitu īkšķim, jo tas ir atšķirīgs dažādiem modeļiem, un neaizmirstiet uzņemt papildus “stūra” valdziņus. Pievērsiet uzmanību, ka īkšķa daļas raksts var atšķirties no pamatdaļas raksta. Ja tā ir, tad īkšķa raksts parādīts atsevišķā zīmējumā.

8. Veiciet gatavu dūraiņu formēšanu pirms valkāšanas, tas izlīdzinās valdziņus un liks jūsu rakstam patiešām izcelties (skatiet Tehnikas).

NOSAKIET SAVU ADĪŠANAS BLĪVUMU

Pirms sākat adīt savus dūraiņus, jums nepieciešams uzadīt blīvuma paraugu.

Ieteicami mazliet lielāki dūraiņi, lai jūs varat brīvi kustināt pirkstus dūraiņu iekšpusē – pārāk cieši un pārāk mazi neļaus justies ērti un rokām nebūs silti.

Jūsu adītajam paraugam jāatspoguļo dūraiņu apļveida adīšana, un tas nevar būt plakans, jo, salīdzinot apaļadījumu ar plakano adījumu, to blīvumi var atšķirties. Tas ir tāpēc, ka tad, kad jūs adāt gludi labiski pa apli, tiek izmantoti vienīgi labiskie valdziņi, bet, kad adāt gludi labiski plakani, tiek izmantoti gan labiskie, gan kreiliskie valdziņi. Adot apļveida paraugu, jūs varēsiet precīzāk aprēķināt cimda blīvumu un nepieciešamo dzijas daudzumu.

Vairāki no dūraiņu rakstiem šajā grāmatā iekļauj variantu pulsa sildītājiem, tādēļ ieteicams vispirms noadīt pulsa sildītāju, lai noteiktu savu adījuma blīvumu.

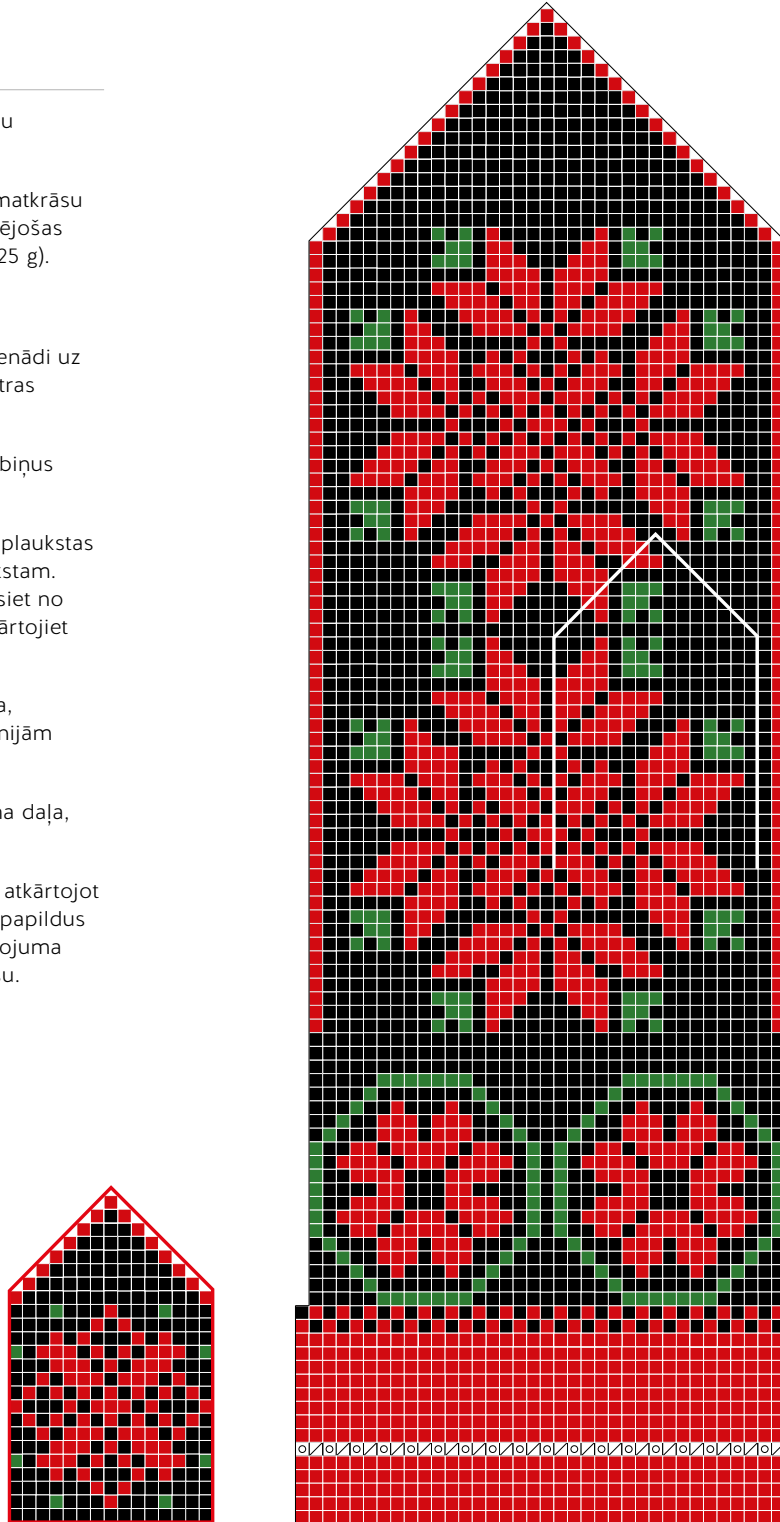
ZIEMASSVĒTKU ZIEDS

Apraksts

Pilna instrukcija pie Dūraiņu adīšanas pamati.

Izmanto 3 krāsu dzijas: pamatkrāsu (melna, 50 g) un 2 kontrastējošas krāsas (rozā un zaļa, katra 25 g).

1. Uzmetiet 72 valdziņus.
2. Pirmajā kārtā sadaliet vienādi uz 4 adatām (18 valdziņi uz katras adatas).
3. Pirmās 11 kārtas adiet robiņus (skatiet Valnīšu tehnikas).
4. Turpiniet adīt delnas un plaukstu daļu, sekojot zīmējuma rakstam. Katra dūraiņa zīmējumu lasiet no labās uz kreiso pusi un atkārtojiet divreiz.
5. Kad sasniegta īkšķa kārtā, iezīmējiet starp baltajām līnijām esošos īkšķa 15 valdziņus.
6. Kad sasniegta noraukuma daļa, sāciet noraukšanas kārtas.
7. Adiet 32 īkšķa valdziņus, atkārtojot īkšķa zīmējumu divreiz un papildus stūra valdziņus katra atkārtojuma beigās izadot ar pamatkrāsu.

Locīt šeit

PULSA SILDĪTĀJI

Lai uzadītu pulsa sildītājus, atkārtojiet 1.–5. soli no Dūraiņu adīšana.

Lai pabeigtu pulsa sildītājus, pēdējā kārtā izmantojiet brīvo adatu, lai norauktu valdziņus uz pirmās adatas, līdz paliek viens valdziņš. Brīvo adatu nolieciet malā un izmantojiet adatu ar vienu palikušo valdziņu, lai norauktu valdziņus uz nākamās adatas līdz pēdējam valdziņam. Šādi turpiniet līdz pēdējam valdziņam uz pēdējās adatas un nostipriniet šo valdziņu. Izmantojiet dzijas galu, lai noslēgtu spraugu starp pirmo un pēdējo valdziņu.

VALNĪŠU TEHNIKAS

ROBIŅI

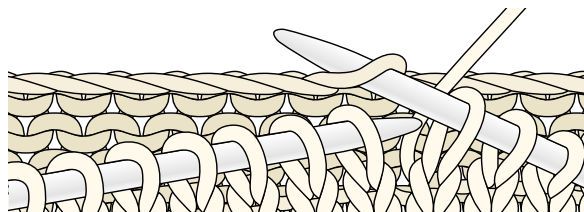
1. Uzmetiet uz adatām nepieciešamo valdziņu skaitu (tas norādīts pie katra cimda raksta zīmējuma).
2. Uzadiet 5 kārtas (vai tik daudz kārtu, kā norādīts katra raksta zīmējumā) labiskajā adījumā.
3. Ada 1 kārtu sekojoši: *2 valdziņus labiski saada kopā (∟), apmetums*; atkārtojiet no * līdz *, tā turpinot līdz kārtas beigām.

Ievērojiet, ka “apmetums” izveido caurumu jūsu adījumā. Šī kārtā ir locījuma vieta, kas veidos robiņus.

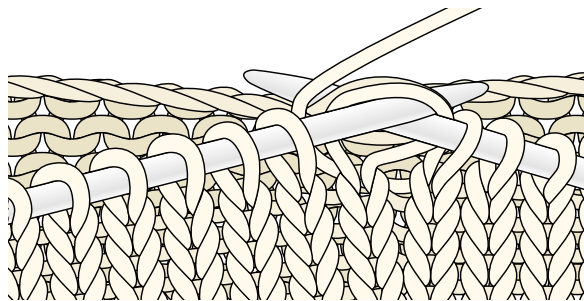

4. Izadiet tālāk 5 kārtas (vai tik daudz kārtu, kā norādīts raksta zīmējumā) labiskajā adījumā, tieši tā, kā darījāt 2. solī.

5. Nolokiet jūsu adījumu pa locījuma vietu (caurumiņu raksta rinda) uz cimda iekšpusi, lai veidotos darba mala adāmadatu aizmugurē.

6. Nākamajā kārtā saadiet kopā vienu valdziņu no kreisās adatas un vienu valdziņu no adījuma uzņemšanas kārtas. Lai to izdarītu, labo adatu ieduriet atbilstošajā uzņemšanas malas valdziņā, uzlieciet šo valdziņu uz kreisās adatas gala. Izadiet šo valdziņu un nākamo valdziņu kopā kā vienu valdziņu. Atkārtojiet šo procesu visiem atlikušajiem kārtas valdziņiem.

7. Saadot kopā uzmetuma malas valdziņu ar cimda pamatvaldziņiem ir jāuzmanās, lai neizlaistu nevienu uzmetuma rindas valdziņu. Pretējā gadījumā robiņu mala veidosies šķība. Iesācējām šo soli iespējams padarīt vienkāršāku, atstājot cimda apakšējo malu nepieadītu. Turpiniet adīt cimdu tālāk pēc shēmas, bet pēc cimda pabeigšanas apakšējo malu pa robiņu kārtu ielokiet uz cimda iekšpusi un piešujiet ar lāpāmo adatu.

Robiņu mala zīmējumā ir atveidota sekojoši:

